

Din čuj

Sin čuj

Beaivi

-

5. njukčamánu 2021

Sámi buohccedivššároahpu nationála njuolggadusaid lánkaásahusevttohus

Duogáš

Duogáš

Máhttodepartemeanta sádde dáikko bokte sámi buohccedivššároahpu nationála njuolggadusaid lánkaásahusevttohusa gulaskuddamii.

Sámi buohccedivššároahpu nationála njuolggadusaid lánkaásahus galgá čilget unnimus olahuvvon loahppagelbbolašvuoda maid kandidáhtta olaha, seammás galgá dat addit universitehtaide ja allaskuvllaide vejolašvuoda dahkat báikkálaš heivehemiid. Viidasit galgá dat doaibmat geabbilit ja sáhttit heivehuvvot jus gelbbolašvuodadárbbut bálvalusain rivdet, muhto seammás galgá fuolahit oahppoásahusaid, bálvalusaid, geavaheddjiid ja studeanttaid dárbbu diehttevašvuhtii.

Oahpu oahppanjoksoat čilgejuvvojit 2.kapihttala rájes gitta 8. kapihttala rádjai.

[Loga eanet njuolggadusbarggu mandáhta ja organiserema birra dáppe.](#)

Duogáš Sámi buohccedivššároahpu nationála njuolggadusaid ovdánahttimii

Sámediggi bivddii reivves 23.10.19 Máhttodepartemeantta ovddidit nationála njuolggadusaid sámi buohccedivššároahpu várás. Sámediggi deattuhii ahte galgá leat sámi buohccedivššároahppu, iige nationála oahppu sámegillii. Dat berre leat sámi oahppu mas sámi perspektiiva ja buohccedikšu sámi pasieanttaide deattuhuvvo. Dasto deattuhuvvui ahte

njuolggadusa berre hábmet dainna lágiin ahte sáhttá adnot vuodđun oahpuide sihke davvi-, julev- ja lullisámegiela studeanttaide. Romssa universitehta – Norgga ártalaš universitehta (UiT) ja Sámi allaskuvla leaba addán cealkámuša áššái ja dorjon Sámedikki árvalusa. Máhttodepartemeanta lea dan vuodul mearridan ahte nationála njuolggadusat sámi buohccedivššárohppui galget ráhkaduvvot.

Sihkarastin dihte ahte buot sámi giellaservodagaid perspektiivvat fátmastuvvojit bargui álggu rájes juo, lea Nuorta universitehta (NU) ávžžuhuvvon searvat bargui ovttas UiTain ja Sámi allaskuvllain. Departemeanta lea dasto mearridan ahte njuolggadusat galget jorgaluvvot sámegillii, álggos davvisámegillii dan sivas go Romssa universitehta ja Sámi allaskuvla vuos lágideaba oahppofálaldaga. Departemeanta áigu maid áiggi mielde jorgalit njuolggadusaid lulli- ja julevsámegillii.

Bargu lea nu go eará dearvvašvuoda guoski lánkaásahusat organiserejuvvon sierra oassin dearvvašvuoda- ja sosiálafágaoahpuid dábbalaš njuolggadusbarggus (RETHOS), maid Máhttodepartemeanta jođiha.

Njuolggadusa birra

Sámi buohccedivššároahpu nationála njuolggadusaid lánkaásahusa sisdoallu lea buohccedivššároahpu nationála njuolggadusa lánkaásahusrámma siskkobealde. Prográmmajoavku lea oahpu ulbmila heivehan ja lasihan oahppanjoksosiid vai sámi perspektiivvat bohtet čielgaseappot ovdan.

Prográmmajoavkku árvoštallamat

Prográmmajoavku lea evttohan sierra gelbbolašvuodasuorggi ja dasa guoski oahppanjoksosiid mat fuomášahttet dáruiduhttinpolitihka váikkuhusaid sámiid dearvvašvuoda, giela ja birgenlági hárrái. Prográmmajoavku háliida deattuhit ahte koloniseren ja assimileren lea stuora oassi sámi historjjás. Oallugat leat vásihan eatnigielaš, kultuvrraset, identitehta ja birgenlági massima. Dát leat dehálaš bealit mat váikkuhit dearvvašvuhtii ja eallinláhkáii, ja dan dihte leat fátmastuvvon lánkaásahussii. Prográmmajoavkku mielas lea dehálaš deattuhit ahte nationála njuolggadusaid ovdánahttinbargu lea oassi dekoloniserenproseassas mii dál lea jođus, seamma ládje go Duohtavuoda- ja seanadankommišuvnna bargu lea .

Prográmmajoavku deattuha ahte oahpu ulbmil lea gokčat gelbbolašvuodadárbbuid miehtá Sámi, ja danne lea ge dehálaš ahte studeanttat besset čađahit bargohárjehallamiid beroškeahtá geografijjas ja riikarájin, ja ahte hárjehallanšiehtadusat dahket dan vejolažžan. Gulaskuddanevttohusa hábmema oktavuodas lea prográmmajoavkkus leamaš oktavuohra Sámedikkiin, buohccedivššároahpu prográmmajoavkkuin, olggobeale aktevrraiguin ja áššáigullelaš geavaheaddjjoavkkuiguin. Njuolggadusat leat ovddiduvvon Nationála kvalifikašuvdnarámmavuogádaga (NKR) mielde, dássi 6.2, ja maiddái RETHOS 1. ceahki mandáhtamearrádusaid vuodul.

Gulaskuddan

Máhtodepartemeanta bivdá gulaskuddanásahusaid erenoamážit árvvoštallat gokčat go njuolggadusat sámi pasieanttaid gelbbolašvuodadárbbuid dearvvašvuodabálvalusas. Departemeanta háliida maid dieđuid vejolaš váilevašvuodaid birra dahje jus osiid galgá sihkut lánkaásahusas. Jus gulaskuddanásahusat árvalit osiid sihkut dahje rievdadit, de galget dat dárkilastojuvvot. Departemeanta háliida maid oaiviliid lánkaásahusa sisdoalu viidodahkii, ja maiddái lea go dat čađahahtti oahpahusa rámmaid siskkobealde. Geahča muđui gulaskuddangažaldagaid dás vuollelis.

Gulaskuddangažaldagat

Máhtodepartemeanta bivdá gulaskuddanásahusaid vástidit erenoamážit čuovvovaš gažaldagaid:

1. Man muddui árvvoštalat/árvvoštallabehtet ahte lánkaásahusevttohus čuovvu dearvvašvuodabálvalusa boahteáiggi gelbbolašvuodadárbbuid?
2. Man muddui árvvoštalat/árvvoštallabehtet ahte lánkaásahusevttohus gokčá sámi pasieanttaid boahteáiggi dárbbuid bálvalusaid gelbbolašvuhtii?
3. Mo árvvoštalat/árvvoštallabehtet detálljamearrideami oahppoásahusa dárbbuid ektui mat gusket autonomiijai ja báikkálaš heiveheapmái?
4. Man muddui árvvoštalat/árvvoštallabehtet ahte oahppanjoksosat váldet vuhtii nationála standárdagáibádusaid (unnimus loahppagelbbolašvuoda)?
5. Váilot go lánkaásahusevttohusas gelbbolašvuodasuorggit?
6. Man muddui árvvoštalat/árvvoštallabehtet ahte hárjehallamat leat bures čilgejuvvon ja leat go dat čađahahtti?
7. Man muddui árvvoštalat/árvvoštallabehtet ahte oahppu lea čađahahtti oahpahusrámma siskkobealde?

Máhttodepartemeanta deattuha ahte lánkaásahus sáhtta rievdaduvvot gulaskuddancealkámušaid vuodul. Mii bivdit din sáddet gulaskuddancealkámušaid elektronalaččat ja geavahit gulaskuddancealkámušaid digitála čovdosiid dáppe: www.regjeringen.no/id2835398 Gulaskuddanáigemearri: Geassemánu 6.b. 2021. Gulaskuddancealkámušat leat almmolaččat ja almmuhuvvojit.

Dearvvuđaguin

Audun Digerud (e.f.)
ossodatdirektevra

Mia Andresen
ráđđeaddi

Dát reivve lea vuolláicállon elektruvnalaccat, ja danin eai leat das giedain cállon vuolláicállagat